

POSUDEK

vedoucího na diplomovou práci

Jméno a příjmení studenta: Andrea Floriánová
Téma diplomové práce: Srovnání pojetí totemismu u Sigmunda Freuda a
Émila Durkheima
Vedoucí práce: dr. Gebelt
Termín odevzdání posudků: 13.5.2011

Předmětem práce je koncept „totemismu“ v dílech Durkheima a Freuda. Práce má jasnou a poměrně jednoduchou strukturu: úvodní kapitola přináší dějiny konceptu „totemismu“, a to hlavně v dílech McLennana (ne MacLennan), Riverse, Goldenweisera a Boase. Z moderních autorů pak Floriánová zmiňuje klasika žánru Levi-Strausse a nakonec L. Pospíšila. (str. 8-13). Druhá kapitola je věnována Durkheimovi. Autorka líčí poměrně obsírně nejprve obecně jeho sociologii, následně se pak zaměřuje na problém náboženství v jeho dílech (str. 21-23). Zvláštní kapitoly jsou věnovány klasifikačnímu schématu „posvátné a profánní“ (kap. 2.2) a totemismu (2.3). V závěrečné pasáži shrnuje Floriánová v osmi bodech kritiku Durkheimova pojetí totemismu (str.34). Analogickou strukturu má výklad Freuda v další kapitole: po vyličení jeho života a psychologie (36-41) se autorka zabývá Freudovým pojetím náboženství (str. 42-51) a jeho výkladem „tabu“. Výklad Freuda autorka uzavírá opět stručnou kritikou (str. 56-58). Vlastní výklad ústí v „celkové srovnání“ přístupu Durkheima a Freuda (str. 59-64) (na str. 59 myslí autorka „aliterární“ kultury?). Hlavní body srovnání a zároveň kritiky jsou: absence práce v terénu a spekulativní povaha děl obou autorů, evoluční rámeček a redukcionistická povaha jejich děl. Následuje „Závěr“ (str. 65), české a anglické shrnutí a seznam použité literatury.

Floriánová nepředložila ve svém textu žádné objektivní pohledy na danou problematiku, nicméně odvedla podle mého názoru poctivou práci (žádnou jinou

magisterskou práci jsem neměl možnost číst tolikrát jako tento text) a zpracovala velké množství literatury primární i sekundární, ve značné míře cizojazyčné.

Za hlavní problém považuji nedostatečně jasné a konkrétní vymezení záměru práce (komparace je přeci jen cestou, nikoli cílem) a tomu pak odpovídající „závěry“ poslední kapitoly. Když Floriánová píše v úvodních kapitolách o totemismus, nelze mnohdy odlišit, kde líčí dějiny totemismu ve smyslu dějin západního konceptu a kdy popisuje (obecně) „totemismus“ jako nějaký empiricky daný předmět výzkumu (např. na str. 1). Když např. už Goldenweiser ukázal, že „totemismus“ neexistuje jako samostatný fenomén (str. 10), tak v jakém smyslu lze o něm vůbec obecně hovořit? Problematické se mi rovněž zdají některé pasáže v závěru práce. Např. co autorka myslí „empirickými důkazy platnosti teorií obou autorů“ (str. 65)? Především ale v jakém smyslu lze hovořit o těchto teoriích jako o platných („jejich platnost nepozbývá svého někdejšího vlivu“, tamtéž), když sama autorka věnuje téměř třetinu svého textu kritice těchto přístupů?

Po formální stránce splňuje práce požadavky na diplomovou práci.

Navrhuji hodnocení „velmi dobře“.

ThDr. Jiří Gebelt, Th.D.